

معاملات مهمی انجام شده باشد و نظریات پزشکی صراحت بر وجود سبب حجج در آن زمان نداشته باشد.

■ چه مدت زمان از تاریخ تقدیم دادخواست صدور حکم حجر تا تصمیم قضایی مناسب نیاز است؟

با توجه به اینکه صدور حکم حجر از نظر قانون دعوی محسوب می گردد و مستلزم تشریفات دادرسی از جمله تشکیل جلسه رسیدگی است و از سوی دیگر حجر و تعیین ابتدای حجر دارای آثار مهم حقوقی از جمله ابطال کلیه معاملات در زمان حجر است و در مواردی نظریات پزشکی قانونی صراحت به سبب حجر ندارد و در مواردی مورد اعتراض واقع می شود و مستلزم تشکیل کمیسیونهای پزشکی قانون می باشد و با توجه به وضعیت روحی و روانی اصحاب دعوی، حتی صبر و تحمل بیش از حد معمول به رسیدگی دعاوی حقوقی پیچیده و مهم را می طلبد و در مواردی صدور حکم حجر افرادی از قبیل عقب ماندگی ذهنی، و غیر رشید، در صورت حضور متسبب به حجر و صریح بودن دلایل بر وجود سبب حجر، دادگاه با هماهنگی کامل با اداره سرپرستی جهت تعیین نماینده برای حضور در جلسه رسیدگی در وقت فوق العاده کمتر از نصف روز مدت زمان رسیدگی حکم آماده می شود مضاف بر اینکه، در مواردی که رسیدگی به حجر نیاز به زمان نسبتاً طولانی داشته باشد مطابق ماده ۶۴ قانون امور حسبی، متناسب به حجر از تصرفات در اموال موقتاً ممنوع و جهت حفظ و نگهداری از اموال وی و تصرفات ضروری در اموالش امین موقت تعیین می گردد.

■ نقش وکلا در روند رسیدگی به پرونده ها چگونه ارزیابی می کنید؟ چند درصد از پرونده ها وکیل دارند؟

گرچه نقش وکیل در محاکم خصوصاً دعاوی حقوقی قابل انکار نیست اما در دعاوی امور حسبی مطرح شده در شعبه چهل و پنج اکثر پرونده ها فاقد وکیل می باشد مگر در مواردی که ذینفع و بستگان مستقلاً دادخواست حجر بدهند و یا محجور فوت کرده باشد و خصوصاً در موارد اعتراض ثالث بر حکم حجر صادر شده و در نهایت حدود ده درصد از پرونده ها دارای وکیل می باشند.

■ در چه مواردی می توان ولایت را از ولی طفل سلب نماید و طفل به چه کسی سپرده می شود؟

با توجه به اصلاح ماده ۱۱۸۴ قانون مدنی در تاریخ ۱۳۷۹/۳/۱ قانون گذار عزل ولی قهر را پیش بینی کرده است، قبل از اصلاح ماده ۱۱۸۴ قانون مدنی می گوید: در مواردی که ولی قهری طفل لیاقت اداره کردن اموال مولی علیه را نداشته باشد و یا اموال صغیر را حیث و میل کرده باشد. بعد از ثبوت عدم لیاقت یا خیانت او دادگاه امین به ولی قهری منصوب می کرد. در حالی که پس از اصلاح ماده ۱۱۸۴ قانون مدنی. پس از اثبات عدم رعایت غبطه صغیر از سوی ولی قهری و ارتکاب وی به اقداماتی که موجب ضرر مولی علیه گردد در دادگاه ولی قهری را عزل و از تصرف در اموال صغیر منع و برای اداره امور مالی طفل صغیر نصب قیم می نماید.

■ برای ساماندهی و بهبود وضعیت قضایی محاکم چه پیشنهاد و راهکاری دارید؟

باید توجه داشت که در وضع کنونی جهان از جمله مهمترین تخصص ها، مدیریت می باشد و بطور کلی ارائه تئوری باید مطابق با واقعیت باشد تا آزمانی و ایده آل. آنچه که مسلم است در خصوص وضعیت محاکم قضایی بیشترین سفارشات در تکریم منصب قضاوت است؛ هم از منظر اسلام و هم رویه کنونی دنیا جهت گیری بدین سمت حکایت دارد و آنچه از مواضع ریاست محترم قوه قضائیه شنیده شده بر اساس همین منوال بوده است. اما وضع موجود؛ میزان موفقیت و تدابیر صحیح مدیریتی چه میزان می باشد؟ و چقدر تلاش در جهت رفع موانع وجود دارد؟

انتظار ما از مدیران محترم قوه قضائیه مهیا نمودن تمام مقدمات اکرام قضاوت و تشکیلات قضایی اعم از مادی و معنوی می باشد.

◀ خانم حاجی - دادیار شعبه دهم

لزوم درک کامل یک دادیار از معنای یتیمی، فقر و درماندگی

وی فارغ التحصیل مقطع کارشناسی حقوق است از دانشگاه شهید بهشتی و مدت تقریباً یک سال سابقه فعالیت قضایی دارد و در حال حاضر بعنوان دادیار شعبه دوازدهم دادسرای سرپرستی مشغول ایفای وظایف می باشد.

■ در دادسرای سرپرستی چه وظایفی برعهده دادیاران است؟

در این دادسرا دادیاران نظارت بر: خرید و فروش، کلیه اموال محجورین، نحوه حضانت، بررسی عملکرد مثبت و منفی قیم، اخذ صورت حساب سالیانه از قیم جزء و همچنین عمده مسائل مطرح در شعبات دادیاری است.

■ چه ملاکی برای انتخاب قیمان از سوی دادیاران در نظر گرفته می شود؟

دادیاران قیمان را به شعبات حقوقی دادگاههای محترم مستقر در اداره پیشنهاد می نمایند و در این میان فقط دفاتر اسناد رسمی پل ارتباطی میان این دادرسا و عموم شهروندان هستند.

بدین سان که در هنگام خرید و فروش مردم از ماهیت دادسرای سرپرستی مطلع می نمایند و آنان را به این دادرسا هدایت می نمایند.

عموماً فرایند کار به این نحو است که بدلیل شرایط ویژه یکی از نزدیکان و بستگان را به عنوان قیم به مراجع انتظامی معرفی نموده و تحقیقات در این زمینه از سوی این مراجع صورت گرفته و بر اساس گزارش واصله از سوی دادیاران صلاحیت آنان مورد بررسی قرار می گیرد.

■ وجود شعبه دادیاری کیفری در این دادرسا چه بازتابهای را بدنبال داشته است؟

بحث دادیاری کیفری در این دادرسا فوق العاده ویژه و حساس است بطوریکه سایر شعبات دادیاری فقط ماهیت حقوقی دارد و تنها شعبه کیفری موجود در آن فقط بعنوان تنها گلوگاه کنترل کننده عملکرد منفی برخی از قیمان است و انتخاب شایسته یکی از همکاران محترم در تنها شعبه کیفری مستقر در اداره سرپرستی که به غایت و با ظرافت تمام توسط دادستان محترم این ناحیه صورت پذیرفته است در این راستا شایان ذکر می باشد زیرا جاذبه و دافعه مورد نیاز این شعبه توأمأ در قرارهای صادره توسط این همکاران عیناً مشهود می باشد.

در این شعبه تفاوت فرهنگی بسیار ظریفی با دیگر شعبات عادی دادیاری دارد. بطور مثال وقتی که از یک قیم تخلف آشکاری پدیدار می شود در این روند پرونده تخلف به این شعبه کیفری ارجاع شده و متهم مورد بازخواست قرار میگیرد و این اقدام در نهایت دقت صورت می پذیرد به نحوی که نباید خدمات ارزشمند قیمان که از نزدیکان صغار می باشند و به هیچ عنوان هم برای آنها جایگزینی وجود ندارد نادیده گرفته شود و این خدمات حتی در مواردی که با تخلف هم همراه

از جمله مهمترین مسائل پیش رو اطلاع رسانی گسترده است که باید برای آشنایی و ارائه اقدامات صورت گرفته در این زمینه اقدامات گسترده تری صورت پذیرد .
 در خاتمه : جهت حفظ حقوق زنان محترم متأهل کشورمان لازم به ذکر است چنانچه مشغول به انجام خدماتی در هر یک از جایگاههای اجتماعی می باشند جهت حفظ حقوق حقه خویش بهتر است بدانند که آثار مالی ناشی از درآمد خویش را صرفاً به نام خویش سپرده گذاری و یا سرمایه گذاری از نوع خرید ملک ، مشارکت در بورس و اوراق بهادار و ... بنمایند . زیرا چنانچه بهر دلیل همسران آنان فوت نمایند و اموال فوق به نام آنها باشد احراز مداخله ایشان در آن اموال غیر مقدور می باشد و اصل بر مالکیت همسرانشان می باشد .
 داشته ایم زنان زحمت کشی را با یک عمر مجاهدت خستگی ناپذیر و اخذ وام و امتیاز است دیگر بدلیل احساس قربت شدید با همسرانشان همگی آن امتیازات را به نام همسرانشان نمودند ولیکن متأسفانه با فوت همسرانشان وراثت حقوق جز «شمن اعیانی»!

◀ پرویز کیاور - مدیر دفتر کل دادرسی سرپرستی - ناحیه ۲۵

نگاه همکاران قضائی به کادر اداری نگاه ارباب به رعیت است

دارای ۳۶ سال سابقه خدمت در واحدهای مختلف قضائی ، مسئول حسابداری اداره تصفیه امور ورشکستگی شهرستان تبریز - حسابرس شعبه واخواست دادگاه شهرستان تهران و از سال ۱۳۶۰ با سمت رئیس امور مالی و عامل ذیحساب در دادرسی عمومی و انقلاب تهران ویژه سرپرستی و در یک سال اخیر نیز با تفریض اختیار از سوی ریاست این دادرسی با حفظ سمت به عنوان مدیر دفتر کل مشغول خدمت می باشد .
 ■ از سال ۱۳۶۰ چه تحولاتی در این دادرسی رخ داده است :

در قسمت امور مالی تحولات زیادی صورت پذیرفته است . در سال ۱۳۷۰ که آقای یونسی دادستان تهران و آقای رنجبر سرپرست این دادرسی بودند ، اداره امور سرپرستی اولین واحد قضائی در سطح قوه قضائیه بود که مجهز به سیستم رایانه شد و نرم افزارهای مالی مخصوص اداره سرپرستی تهیه و بعد از قریب دو سال دبیرخانه آن نیز مجهز به رایانه گردید .
 در حال حاضر از آنجائیکه نرم افزار مخصوص شعبات دادیاری این دادرسی آماده بهره برداری است ، اگر دستگاههای مورد نیاز به تعداد شعبات دادیاری در اختیار این دادرسی قرار گیرد در کمترین زمان کلیه شعبات دادیاری این دادرسی مجهز به سیستم رایانه خواهد شد و در رسیدگی به امور مراجعین دادیاران شعبات با ورود اطلاعات خلاصه ای از یک پرونده را دریافت نمایند . حال اگر تجهیزات بیشتری در این زمینه مهیا گردد کلیه اوراق پرونده می تواند در دسترس دادیاران قرار گیرد . در این زمینه ذکر این نکته ضروری

می دهیم ، خود بخود حساسیت کار در این مکان مشخص می شود و در اینجا این سؤال مطرح می شود که آیا می توان با این تراکم کار ، راه بهشت بر روی کارکنان این اداره همواره مفتوح بماند .
 حساسیت فعالیت در این دادرسی تا آنجا است که بهشت مفقود شده در داگستری و در سرپرستی کامل هویدا است . اینجا تمام روزها روزهای قدر و تمام شبها شبهای قدر است و اینجا انسان احساس می کند که چقدر می تواند مؤثر واقع شود در زندگی یک انسان دیگر که نمی تواند از خود نگهداری کند .
 ■ بنظر شما چه ویژگی خاصی برای کارکنان این دادرسی مورد نیاز است ؟

البته شایسته است که یک دادیار معنای تیمی ، فقر و در ماندگی را بطور کامل درک نموده باشد ، تا با تمام وجود در راستای خدمت رسانی به سایر هموعان اهتمام کافی داشته باشد .

■ در مسیر رسیدگی به پروندهها با چه مسائلی مواجه هستید ؟

ما در شعبات گوناگون با مادران زیادی روبرو هستیم که بدلیل عجز از پرداخت هزینه های جاری توان نگهداری فرزند خویش را ندارند و ناچار فرزندان آنها به بهزیستی انتقال می یابد و نمی توانند حتی ششماه یکبار دیدار داشته باشند .

شایسته است مسؤولین ذیربط با عنایت ویژه و بودجه مناسب مقدماتی را فراهم نمایند تا در مکانی شبیه به هتل آپارتمان در کمترین فضای ممکن ، تیب خاطر را برای این دسته از افراد محیا نمود . قضاوت : با چه مشکلاتی در مسیر خدمت رسانی مواجه هستید و در این راستا چه پیشنهادی برای رفع آن دارید ؟

کمبود مکان برای شعبات دادیاری از مهمترین مشکلات پیش روی است و در این راستا هم امکانات مالی محدود مانع اساسی در ادامه فعالیت است و نیاز است در یک فرآیند برنامه ریزی شده امکانات مناسبی در اختیار ما قرار گیرد تا این حوزه قضائی از نظر آموزشی و پرورشی و مالی مورد حمایت قرار گیرند تا کار عاطفی و روانشناسی توأمان انجام گیرد .

باشد اگر وجود نداشته باشد این کودکان باید در اختیار بهزیستی قرار داده شوند و بعنوان مثال باید جوانب موضوع را برای فردی که بیش پانزده سال یک صغیر را تحت سرپرستی قرار داده رعایت نمود و در این زمینه بر علیه او اقدام قضائی قاطع صورت نگیرد . زیرا اگر این اتفاق حادث شود بازتاب بسیار ناگواری را برای سایر قیمان بوجود خواهد آورد و تبعات بعدی آن بر روی نگهداری کودکان تیمم دیگر مشهود خواهد بود و لیکن این برخورد مانع از استرداد سریع و بازیافت فوری حقوق صغار و محجورین توسط عملگر مثبت این شعبه نخواهد بود .

■ مزیت خاص سیاست کیفری که در این دادرسی اعمال می شود را بیان نمایید ؟

تشریح این موضوع با ذکر مثالی قابل ذکر است . اگر مشخص شود که یک قیم که غالباً هم از نزدیکان صغار می باشد در موارد از اموال مورد تصدی خود برداشت غیر قانونی نموده است . در اینجا سیاست کیفری یک دادیار حکم می نماید که با یک روانشناسی خاص تا حد ممکن با چشم اغماض به بررسی موضوع بپردازد . زیرا فردی که قریب به پانزده سال حضانت فردی را بر عهده گرفته است و به خاطر مبلغی جزئی به زندان روانه شود ، ادامه این روند عواقب و تالی فاسد بسیاری را سبب خواهد ساخت که در آینده اثرات تخریبی زیادی را به همراه خواهد داشت .

■ با توجه به اینکه پرونده های مطروحه در این دادرسی سالها باید مفتوح باشد ، اسباب مختومه شدن پرونده ها چیست ؟

عموماً بواسطه بلوغ ، رفع حجر ، فوت و یا صدور حکم رشد پروندهها در این دادرسی مختومه می شوند .

■ فعالیت در دادرسی سرپرستی چه ویژگی دارد ؟

دادرسی سرپرستی راهی است هموار به بهشت ، در این مکان فقط ایثار ، تلاش و گذشت جای دارد و دیگر هیچ . در این مکان همانطور که می توان راحت به بهشت رفت و بهشتی شد مسیر دوزخ نیز بسار هموار است ، وقتی در اثر یکم اشتباه یا کوتاهی در حق یک صغیر ساعات مفید عمر وی را تحت شعاع یک تصمیم قرار

